

Chcete se Lu na něco zeptat? Marta Harasimowicz 12.3.2012 Nový prostor

Z dlouhodobé spolupráce režisérky Jany Svobodové a čínské herečky Jing Lu vznikla divadelní výpověď migrantky, a zároveň konfrontace s palčivým obrazem naší společnosti.

Jing Lu se opakovaně táže diváků: „Chcete se mě na něco zeptat?“ A odpovídá zčásti na to, co za otázky předpokládá, i na to, o čem chce sama mluvit. Autentické zážitky tanečnice a zpěvačky Jing Lu nám ukazují společenský rozdíl v jejich dvou domovech: Číně a Česku. Kromě osobních sdělení o své minulosti, touhách, vzpomínkách a snech, Lu ukazuje naše schematizující, mnohdy xenofobní představy a předsudky.

Zvuk jako herecký partner

Spolupráce Jing Lu a režisérky Jany Svobodové je zřetelná především v pečlivosti a intimitě vyprávění hlavní a jediné představitelky. Kapitoly ze života Jing Lu v Číně a po příjezdu do Čech jsou vybrány a poskládány spíš podle emocionálního zasažení aktérky než pro racionální výstavbu dramatu. Jing Lu vypráví svůj příběh, ale jen to, co chce říci, bez násilné konstrukce. Tím se vytváří působivá blízkost mezi aktérkou a diváky.

Jana Svobodová nechává Jing Lu hrát dle její vlastní přirozenosti a zbavuje ji umělých a neopodstatněných gest. Jing Lu reaguje na podněty zvenčí (hudba, obraz či projevy publika), vrací se ke kořenům jednání, kdy je reakce vždy vyvolána akcí. A nejen to. Jing Lu si dokonce podněty produkuje sama přímo na scéně. Buď pomocí sampleru vytváří zvuky prostředí, které dále rozehrává, anebo pracuje se svou pozicí v prostoru a ve vztahu k předmětům na scéně. Jejich smysluplně odůvodněná existence i vzájemný postoj jsou pak jemnými vodítky k poznání herečky. Zvukové vzorky, které Lu nahrává a následně pouští ve smyčce, zformoval skladatel Michal Nejtek do skladeb. Zvuková složka je podstatná nejen jako podnět k reakci, podbarvení atmosféry či výpovědi skrze píseň, ale i jako herecký partner pro Lu. A jelikož je jediným aktérem na jevišti, vytváří ostatní postavy buď proměnou sebe sama, anebo jsou lidé, se kterými jedná, imaginární.

Známe víc než jen čínské nudle?

Nezůstane tu ovšem jen u osobního příběhu. Mnohem nosnější je jeho konfrontace se společenským diskurzem ve vztahu k čínským migrantům a Číně vůbec. Lu přináší téma našeho pokrytectví a předsudků vůči čínské kultuře a omílaných klišé. Škatulkující představy čecháčků nakonec ukazují, že vlastně nevíme nic. Letmé moralizující apely jako „Pro vás jsme jen Čing nebo Čong“ trochu banalizují celý problém pouze na aspekt, že Číňané jsou také jenom lidé, s vlastními životními příběhy.

Sociálně-divadelní tvorba Jany Svobodové je individuální ve dvojitým významu. Jevištní prostředky k vyjádření tématu používá režisérka ve vyvážené kombinaci. Prolíná hudební a výtvarné stránky i slova, ale ne k samoučelné prezentaci, nýbrž k vytvoření harmonického celku. Lu si hraje se světlem, zvukem, fotkami svých rodičů, pohybem a prostorem tak samozřejmě, že není třeba pochybovat o partnerství. S tím souvisí i druhá strana individuálního přístupu režisérky k materiálu a herečce. Striktní soustředění na téma a jasné sdělení skrze divadelní jazyk je vítaným a osvědčeným přístupem, kdy forma slouží obsahu.

Umění a divadlo je tu hlavně proto, aby nám představilo jiný svět, narušovalo žebříčky hodnot a nutilo nás znovu promýšlet stav věcí. Sólo pro Lu je dalším úspěšným projektem v řadě politických inscenací, které vznikají v **divadle Archa**. Práce se současnými problémy, s lidmi, kteří žijí dnes a zde, názor na aktuální stav společnosti a vytvoření dialogu s diváky je přínosem pro současnou divadelní produkci.

Made in China, ale pozor, vysoké kvality - to je Sóló pro Lu

Magdalena Pantáková, 26.3.2012, www.kulturissimo.cz

V malém sále Divadla Archa se 28. února 2012 poprvé představila všestranná umělkyně **Jing Lu** v intimním scénickém monologu **Sóló pro Lu**. Projekt vznikl téměř rok ve spolupráci s režisérkou Janou Svobodovou a jeho výsledná podoba nabízí neuvěřitelné nasazení a obdivuhodný výkon hlavní představitelky.

Rámcově je celé představení zabaleno do jakési fiktivní besedy - Jing Lu nastupuje před obecnost, kterého se ptá, jestli se jí chtějí na něco zeptat. Vzápětí se vžívá do svého publika, předvídá otázky a odpovídá na ně. Hned z počátku se tak dotýká podstatného tématu celé inscenace, kterým je vztah Čechů, potažmo středoevropské společnosti, k Číně - jejich domněnky, nesmyslná myšlenková kliše, ba dokonce předsudky. Pomocí multi-žánrové formy Lu nabízí opravdu necenzurovaný pohled na svůj život, své blízké a oba své domovy. Kombinuje tanec, hudbu, zvuk, zpěv i mluvené slovo a přes vlastní příběh se dostává k širším společenským tématům.

Hlavní tvůrčí tandem, tedy Svobodová a Lu, pracovali na bázi dokumentárního, či sociálního divadla a jistě neopominutelnou rovinou pro vznik inscenace je jejich mnohaleté přátelství. Potkávají se společně na mnoha projektech již od roku 2001, což přispívá k otevřenosti jakou v Sóló pro Lu nabízejí. Užívají reálný příběh hlavní protagonistky, vycházejí z jejich osobních zkušeností, situací, zážitků, snů a vzpomínek. Jing Lu si v dřevěné krabici na scénu přináší některé své osobní věci a za jejich pomoci odvypráví svůj hodinu a půl trvající monolog. Rovnocennými partnery jsou jí hudba, zvuk a světelný design. Přímou na scéně Lu pracuje s tzv. loop station, což je zařízení, které nahrává zvuk a umožňuje jej v nejrůznějších variacích naživo smíchat. S jeho pomocí vytváří prostředí, o kterém právě vypravuje, ať je to hluk ulice rodného města (pokřikování na trhu, šustění, zvonek z kola), továrna na sušenky (mechanické pohyby strojů, bzučení) nebo škola, či kondiční běh za tatínkovým motocyklem. Zvuky vytváří sama na principu beat-boxu, nebo s užitím donesených předmětů (nože, trubky, flétny, igelitky, zvonky, hřebeny). Doprovodná hudba Michala Nejtky se jejím zvukovým vyjadřováním nechává inspirovat, a dohromady tak tvoří dokonalou symbiózu.

Lu je kreativní a hravá. Když vzpomíná na milované rodiče, postačí jako symbol tatínkova aktovka, na kterou je v určitou chvíli promítnuta jeho podobizna, nebo mamčin zástěra. Nebojí se jít ani do přímého kontaktu s publikem. Každý z diváků po vstupu do sálu na své židli nachází papírek s čínskými znaky, pro většinu přítomných s nesrozumitelným textem. Ve scénách na téma porodnost v Číně nechává Lu v sále rozsvítit a vybízí k předcítání této oficiální (a kruté) vyhlášky, kterou pak vylepuje po celé scéně. V návaznosti pak vypravuje o utajovaném druhém těhotenství maminky a narození mladší sestry. Lehkým a sebejistým způsobem v průběhu inscenace obsáhne prostor celého sálu, ale pohybuje se i mimo něj, z dohledu diváků (využita je postranní chodba, zadní schodiště). Light design Pavla Kotlíka umí celou scénu skvěle doladit a podtrhnout atmosféru jednotlivých částí hry.

Komika střídá mrazivější prvky, vše s vkusnou vyvážeností. Sóló pro Lu možná není pro každého, protože si žádá citlivé a vnímavé diváky, kteří se nebojí přemýšlet o sobě, relativizovat a leccím se nechat inspirovat. Takové obecnost ale potom Jing Lu rozhodně nezklame. A můžeme být hrdí na to, že si pro posledních šestnáct let za svůj domov zvolila právě naši zemi a mi tak získali nevšedně zapálenou performerku, jakou Jing Lu jistě je.

Ohlasy z Facebooku:

“Včera jsem viděla premiéru a moc se mi líbila, propracováno do posledního detailu! Udržet pozornost diváků sama na scéně celých více jak 80 minut, to už je co říci! Go Jing go!”
Monie Kim

“Jedno tělo a jeden hlas a dokázaly přivést na jeviště celý svět.”
Jitka Polanská

”Bylo to velice silné představení... má velmi hluboký záběr, obsahuje chvíle, které drásají srdce a chvíle jemného humoru.”
Helena Klímová